

СИБЭТИЭЙ ПЕТР АПОСТОЛ БАСТАКЫ ИЛДЫТ СУРУГА

1¹⁻²Атын дойдуларга кый бырах тарѳанан, Понт, Галатия, Каппадокия, Асия уонна Вифиния сирдэригэр олорооччуларга, Аѳа Тангара эрдэттэн анаабытынан, Тыын сибэтии гыныытынан, Иисус Христуу истэргэ уонна Кини Хаанынан ыраастанарга талыллыбыттарга бука барыларыгар – Иисус Христос Апостола Петртан.

Эһиэхэ бары илгэлээх үтүнү кытта эйэ-ил үүнэ-үксүү туруохтун!

Тыыннаах эрэл

³Иисус Христуу өлбүттэртэн тилиннэрэн, мунура суох үтө санаатынан биһигини сангалыы төрөппүт Тангараѳа, Айыы Тойоммут Иисус Христос Аѳатыгар, алгыс буолуохтун! Биһиги онтон тыыннаах эрэллэнэммит, ⁴⁻⁵эһиэхэ, Тангара тийэх кэмнэ арыллыахтаах быһабылга анаан сүдү күүһүнэн араначчылыыр дыонугар, бэриллэрдии халлаанга ууруллубут, сүппэт-симэлийбэт, ыраас кэхтибэт нэһилиэстибэѳэ тиксэрбитин кэтэһэбит. ⁶Итэѳэлгитин тургутар араас ыарахаттартан быстах кэмнэ эрэйдэнэр да эбит буоллаххытына, эһиги ол кэнэѳэс кэлэри өйдөөн-санаан үөрэр-көтөр буолун. ⁷Уотунан ыраастаннар даѳаны, син биир кэбириир-алдыанар хайа да кыһыл көмүстээѳэр эһиги тургутууну ааспыт итэѳэлгит ордук күндү буолан тахсыахтаах. Оччоѳо эһиги Иисус Христос кэлэр Күнүгэр Кини хайѳалын ылыаххыт, үрдүк чиэскэ, албан аакка тиксиэххит. ⁸⁻⁹Эһиги Кинини көрбөтөргүт да, таптыыгыт, билиннэ диэри көрө илик да буолларгыт, итэѳэ-йэѳит, уонна итэѳэлгит соругун – дууһаѳыт быһанарын – ситиһэн, киһи тылынан кыайан эппэт улуукан үөрүүтүн үөрэѳит.

¹⁰Энэхэ анаммыт илгэлээх үтүнү төлкөлөөбүт пророктар бу быһабылга сыһаннаабы барытын ымпыгар-чымпыгар тийэ үөрэппиттэрэ, ¹¹кинилэргэ баар Христос Тыына Кини эрэйи-муну көрөн баран, албан аатырыахтаабын төлкөлүүрүгэр ханнык уонна хайдах кэми эппитин инэн-тонон чопчулаабытара. ¹²Урут кинилэр тугу өтө көрөн эппиттэрэ (ону билигин – Евангелиены иһитиннэрэр дьонунан – халлаантан ытыллыбыт Сибэтиэй Тыын энэхэ биллэрбитэ) – ол барыта бэйэлэрин эрэ тустарыгар буолбакка, эниги тускутугар буоларын Тангара кинилэргэ арыйбыта. Бу кистэлэни бэл халлаанга баар Аанһаллар кытта өнөһөн көрүөхтэрин баһараллар.

Сибэтиэй олоххо ынҕыры

¹³Онон өйгүтүн-санаабытын түмүнэн, сэргэх сылдьан, Иисус Христос эргиллэн кэлэригэр энэхэ бэриллиэхтээх илгэлээх үтүөбэ биһэтик эрэнинг. ¹⁴Истигэн оһолор буоларгыт быһыытынан, урут Тангараны билбэт кэмнитинээһи дьаллыккытынан салайтарыман, ¹⁵энигини ынҕырбыт Сибэтиэй холобурунан бэйэбит эмие тугу ынаргытыгар барытыгар сибэтиэй буолунг. ¹⁶Суруйууларга «Мин сибэтиэйбин, онон эниги эмие сибэтиэй буолунг» диэн этиллэр.

¹⁷Өскөтүн эниги хас биирдии киһини, кимиттэн-тугуттан тутууга суох, тугу онорбутунан көрөн дьүүлүүр Судьуйаны Аһабыт диир буоллахытына, бу сирдээһи олоххут кэмин Киниттэн толлон-торуттан туран атаарынг. ¹⁸Билэргит курдук, эниги өбүгэлэргиттэн утумнаабыт сүпсүктээх олоххуттан алдыанар-кэбириир үрүн да, кыһыл да көмүскэ атылаһыллыбыт буолбатахыт, ¹⁹ханнык да энкилэ суох ыраас Агнец курдук буолбут Христос күндү Хаанынан толуйуулан ылыллыбыккыт. ²⁰Кини өссө аан дойду айыллыан инниттэн ананан, эниги тускутугар бу тиһэх кэмнэ кэлбитэ. ²¹Кини баар буолан, эниги Кинини өлбүт-тэртэн тилиннэрбит, албан аатырдыбыт Тангараны итэһэйэннит, итэһэлгит да, эрэлгит да – барыта Тангараба түмүллүбүтэ.

²²Онон, бырааттарыам, кырдыкка Тыын көмөтүнэн* истигэн буолан, дууһабытын ыраастанан, быраатты дьоннугун өрүү ыраас ис сүрэххиттэн таптаанг. ²³Эниги өлөр-сүтэр сиэмэттэн

* 1:22 *Тыын көмөтүнэн* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга бу тыллар суохтар.

буолбакка, өлбөт-сүппэт сиэмэттэн – Тангара үйэлэр тухары тыыннаах тылыттан хат төрөөбүккүт. ²⁴Суруйууларга этиллэр: «Киһи аймах – от кэриэтэ, киһи албан аата – сибэкки кэриэтэ: от хагдарыйа хатан, сибэккитэ иинэн түһэр, ²⁵оттон Айыы Тойон тыла үйэлэр тухары өлбөт-сүппэт». Бу эһиэхэ иһитиннэриллибит Евангелие туһунан этиллэр.

Тыыннаах таас уонна сибэтиэй норуот

2 Онон бары өс санааны, удаһыны, сирэй көрбөх быһыыны, ордук санаһыыны, холуннарсыыны киэр анһан, ²быһаһанар курдук үүнэн тахсар туһугар, санга төрөөбүт кыһыл оҕолуу, Тангара тылын ыраас үүтүн иһэргэ дьулуһун. ³Айыы Тойон хайдахтаах курдук үтүөтүн эһиги хайыы-үйэ билбиккит. ⁴Онон кэлин, чуһаһан Киниэхэ – дьон киэр анһыбыт, оттон Тангара талан ылбыт күндү Тыыннаах Тааһыгар! ⁵Уонна бэйэҕит эмиэ тыыннаах таастар буолангыт, Тангара сөбүлүүр духуобунай сиртибэтин Иисус Христуһунан биэрэр Кини сибэтиэй үлэһиттэрэ буолар туһугар, духуобунай дьыэ буола үүнэн-үрдээн иһин. ⁶Суруйууларга этиллэр: «Көр бу, муннук тутуах тааһын – талыллыбыт, күндү тааһы – Мин Сионна олук ууран эрэбин; Кинини итэҕэйэр киһи кыбыстыыга кириэ суоҕа». ⁷Кини эһиэхэ, итэҕэйээччилэргэ, – күндү таас, оттон итэҕэйбэттэргэ – «тутааччылар бырахпыт таастара»; ол эрэри бу таас кэлин «муннук тутуах тааһа буолла»; өссө этиллэр: «Бу – дьон ингнэр тааһа, охтор очуоһа» диэн. ⁸Онон Тангара тылын истэр эрэри, бас бэриммэт дьон бүдүрүйэллэр – кинилэр анабыллара оннук.

⁹Оттон эһиги талыллыбыт аймах – Ыраахтааҕы дьыэтин кэргэнэ, Тангара үлэһиттэрэ, сибэтиэй норуот, эһигини харанаттан килбиэннээх сырдыгар ынҕырбыт Тангара үтүөкэн дьайыылары биллэрэргэ талыллыбыт Кини Бэйэтин тус дьоно – буолабыт. ¹⁰Хаһан эрэ эһиги норуот буолбатах этигит, оттон билигин Тангара норуота буоллугут; хаһан эрэ Тангара аһыныгас сыһанын билбэт этигит, оттон билигин ону биллигит.

Тангара кулуттара

¹¹Таптыыр бырааттарыам! Бу дойдуга эһиги кэли дьон, аһан иһэр айанныт эрэ буоларгыт быһыытынан, көрдөһөбүн: дууһаҕыгар утары турар эт-хаан кыдыктарыттан тэйэ туттун,

¹²Тангараны итэҕэйбэт дьон ортолоругар үтүөкэн олоҕунан оло-рун; оччоҕо, үтүөнү онгороргутун көрдөхтөрүнэ, эһигини хара санаалаахтар диэн үөхпүтүгэр да иһин, Тангараны кэлэр Күнү-гэр айхаллыахтара.

¹³Онон дьон олохтообут ханнык баҕарар салалтатыгар Айыы Тойон туһугар бас бэринин: үрдүкү былааска – ыраахтааҕыга да, ¹⁴буруйу онгорооччулары буруйдуур, үтүөнү онгорооччулары көбүлүүр Кини баһылыктарыгар даҕаны. ¹⁵Өйө суох нүдү-бай дьон ону-маны тыллаһытын биһиги үтүөнү онорон тох-тоторбутугар Тангара баҕарар, ¹⁶онон көңүл дьон быһыытынан олорун, көңүлү туһанан мөкү быһыыны кистэнэрдии буолбак-ка, Тангара кулуттарыны. ¹⁷Барыларын ытыктаан, бырааттар-гытын таптаан, Тангараттан толлун, ыраахтааҕыга ытыктабыл-лаахтык сыһыаннаһын.

Эрэйи-муну көрбүт Христос холобура

¹⁸Эһиги, үлэһиттэр, үтүө, сымнаҕас тойотторгутун эрэ буол-батах, хаҕыстары эмиэ ытыктаан, кинилэргэ бас бэринин. ¹⁹Олоҕо суох атаҕастабылга түбэхэн баран, Тангараны санаан эрэйи-муну тулуйар киһи, Кини хайҕалын ылыаҕа. ²⁰Онорбут буруйгун иһин кырбанаргытын тулуйар буоллаххытына, эһиэхэ туох хайҕала кэлиэхтээбэй? Оттон үтүөнү оноро сылдьан эрэй-дэнэргитин тулуйар буоллаххытына, Тангара алгыһын ылыаххыт. ²¹Тангара эһигини тулуурдаах буоларга ыңгырбыта, тоҕо диэ-тэххэ, Христос эмиэ, Кини суолунан барарбыт туһугар биһиэ-хэ* холобур көрдөрөн, биһиги туспутугар эрэйдэммитэ. ²²«Ки-ни туох да аныыны-буруйу онгорботоҕо, биир да сымыйа ты-лы сангарбатаҕа». ²³Үөбүллэ сылдьан үөхсүүнэн хардарбатаҕа, эрэйи-муну көрө сылдьан кими да саамматаҕа – ону барытын Кырдыктаах Судьуйаҕа эрэнэн туттарара. ²⁴Биһиги аныыт-тан босхолонон кырдык иһин олорорбут туһугар, Кини би-һи аныыбытын-буруйбутун санныгар сүгэн кириэскэ таһаар-быта: Кини бааһыран, эһиги үтүөрбүккүт. ²⁵Ханан эрэ эһиги Маныһыта суох муна-тэнэ сылдьар барааннар курдук этигит, оттон билигин Маныһыкка – дууһагытын Араҕаччылааччы-га – төнүннүгүт.

* ^{2:21} *Биһиэхэ* – сорох былгыгы гректии илиинэн суруйууга «эһиэхэ».

Эр-ойох сыһыанын туһунан

3¹⁻² Ол курдук, Тангара тылын ылыммат эрдээх дьахталлар эмиэ, эрдэргит эһиги Тангараттан толлор ыраас олоххутун көрөн, биир тылы этиппэккэ, итэҕэли ылыналларың туһугар, кинилэргэ бас бэрининг. ³Тас көстүүгүт – баттаххыт чочуонай онгоһуута, кыһыл көмүс симэххит, сиздэрэй танаскыт-сапкыт – эһиги киэргэлгит буолбатын, ⁴ол оннугар сүрэххит ис дьингэ, сымнаҕас холку майгыгыт кэктибэт кэрэтэ эһигини киэргэттин. Бу буолар – Тангара иннигэр күндү киэргэл. ⁵Ол курдук урут Тангараҕа эрэнэр сибэтиэй дьахталлар эмиэ эрдэригэр бас бэринэн, бэйэлэрин итинник киэргэтинэллэрэ. ⁶Сарра Авраамы тойонум диэн ааттаан, киниэхэ бас бэринэрэ. Эһиги эмиэ туохтан да чаҕыйан турбакка үтүнү онорор буоллаххытына, кини оҕолоро буолабыт.

⁷Ол курдук, эһиги эр дьон эмиэ, кэргэттэргит уйаннарын өйдөөн туран, кинилэргэ үтүөтүк сыһыаннаһың; кэргэттэргит эмиэ эһиги курдук илгэлээх олоххо киирэллэрин быһыытынан, үнэр үнүүгүт мэхэйэ суох буоларың туһугар, кинилэри ытыктаан.

Кырдьык иһин эрэйдэни

⁸Тигэҕэр, бары биир өйдөөх-санаалаах, аһыныгас, бэйэ-бэйэҕитин таптыыр, амарах, эйэҕэс*, сэмэй буолуң; ⁹куһаҕанна куһаҕанынан, үөхсүүгэ үөхсүүнэн хардарыман; төттөрүтүн, алгыһы ыларга ынрыллыбыккытын билэ сылдьан, эһигини ата-ҕастааччылары алҕаан. «¹⁰Олоҕу таптыыр, үтүө күннэри көрүүн баҕарар киһи куһаҕаны сангарартан, албыны тыллаһартан туттуннун; ¹¹куһаҕантан тэйэн биэринг, үтүнү онорун, эйэни көрдөөң, эйэҕэ дьулуһун. ¹²Айыы Тойон хараҕа кырдьыктаах дьонго туһуланар, кулгааҕа кинилэр үгэллэрин истэр, оттон хара дьайдаахтык быһыыланааччыларга Айыы Тойон утары турунар».

¹³Өскөтүн эһиги үтүө дьыала иһин кыһаллар-мүһэллэр буоллаххытына, ким эһиэхэ куһаҕаны оноруоҕай? ¹⁴Оттон кырдьык туһугар эрэйдэнэр да буоллаххытына, эһиги алгыстааххыт; онон

* ^{3:8} *Эйэҕэс* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга бу тыл суох.

кинилэртэн куттаныманг, симиттэн туруманг. ¹⁵ Айыы Тойон Тангараны* ис сүрэххитинэн ытыктаанг; эниги эрэлгитин туоһулаааччыларга көрсүөтүк, ытыктабыллаахтык хоруйдуурга өрүүтүн бэлэм буолунг. ¹⁶ Үтүө суобастаахтык олорунг, оччоҕо энигини хара санаалаахтар диэн үөҕэллэриттэн Христуһу итэҕэйэр үтүө олоххутун баһааҕырдааччылар бэйэлэрэ кыбыстыахтара. ¹⁷ Ол эбэтэр, куһаҕаны онгортон эрэйдэниэхтээҕэр, Тангара көнгүлүнэн буоллаҕына, үтүөнү онгоро сылдьан эрэйдэммит ордук; ¹⁸ Христос эмиэ биридэ букатыннаахтык, биһигини Тангараҕа аҕалаары, Бэйэтэ Кырдыксыт эээри, аныылаахтар биһиги туспутугар, биһиги буруйбутун боруостаан, эрэйи-муну көрбүтэ; этин-сиинин өлөрбүттэрэ эээри, Кини тынынан тиллибитэ, ¹⁹ уонна эмиэ тынынан аллара түһэн, харангаҕа хаайылла сытар өлбүттэргэ Тангара тылын иһитиннэрбитэ. ²⁰ Ол хаһан эрэ Тангараҕа бас бэриммэтэх дьон этилэр, Тангара кинилэри Ной ковчегга тутулан бүтүөр диэри тулуурдаахтык көһүппүтэ да, ковчег иһигэр кирибит аҕыйах киһи, аҕыс эрэ дууһа, тыыннаах орпуга. ²¹ Бу барыта – энигини быһыһыр сүрэхтэнии уобараһа. Сүрэхтэнии – эт кириин суунуу буолбатах, Тангараҕа үтүө суобаһы эрэннэри – Иисус Христос тиллиитинэн биһигини быһыһыр. ²² Кини билигин халлаанна Тангара уна өттүгэр олорор; Киниэхэ Аанһаллар, халлааннааҕы былаастар, күүстэр – бука бары бас бэриммиттэрэ.

Итэҕэйэччилэр олохторо чыгха атын буолуохтаах

4 ¹⁻² Онон, Христос биһиги туспутугар этинэн-хаанынан эрэйдэммитин курдук, эниги эмиэ соннук санаанан сэбилэниэхтээххит. Этинэн-хаанынан эрэйдэнэр киһи сиргэ олороро хаалбыт кэмин имэнг кыдыгар биэрбэккэ, Тангара ыйарынан олоруохтаах, аныыны онгорорун тохтотуохтаах. ³ Урут, олоххут ааспыт кэмигэр, Тангараны билбэт омуктар курдук кирдээх олоххо, араас дьаллыкка, арыгыга ылларан – искиит уйарынан аһаан-сиэн, эмэгэттэргэ сүгүрүйэн түктэри быһыылана сылдыбыккыт да сөп буолуо. ⁴ Итэҕэйбэт дьон аны билигин эниги кинилэрдиин содурдук быһыыламат буолбуккутун дьийбэргииллэр, ол иһин энигини үөҕэллэр. ⁵ Кинилэр бэрт сотору өлбүтү-тыыннааҕы

* ^{3:15} Айыы Тойон Тангараны – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «Айыы Тойон Христуһу».

барытын дьүүлүүр Судьуйаҕа эппиэттиэхтэрэ. ⁶Дьэ ол иһин, эт-тэнэн-хааннанан олорбут олохторугар дьон быһыытынан дьүүл-лэнэн баран, Тангара көнүлүн хоту тыыннарынан олороллурун туһугар, Евангелие өлбүт дьонго кытта иһитиннэриллибитэ.

⁷Ол эрээри туох барыта бүтэр уһуга чугаһаата. Онон эһиги өйдөөхтүк-төйдөөхтүк олорун, сэргэхтик үнэ сылдыһын. ⁸Туох-тааҕар да бэйэ-бэйэбитин ис сүрэххитигэр таптаан. Таптал үгүс аһыһыны-хараны бырастыы гыннарар. ⁹Ханнык да мунаты-йыыта суох бэйэ-бэйэбитигэр ыалдытымсах буолун. ¹⁰Тангара биэрэр араас дьобурунан үтүнү онгорорго анаан туруоруллубут дьон быһыытынан, биирдии бэйэбит Киниттэн ылбыт ураты дьобургутунан бэйэ-бэйэбитигэр туһалаһын. ¹¹Ким тылын иһитиннэрэр, үөрэтэр дьобурдаах, ол Тангара тылын иһитиннэрдин; ким сулууспалыыр, ол Тангара биэрэр кыагынан сулууспалаа-тын. Барыта Иисус Христуһунан Тангара албан аатыраһын ту-һугар буолуохтаах. Киниэхэ үйэттэн үйэбэ албан аат буолуох-тун, Кини былааһа туругура туруохтун! Аминь.

Христос эрэйин үлэстии

¹²Таптыыр бырааттарым! Эһигини уотунан тургутар быһыы-га-майгыга түбэстэххитинэ, дьиктиргээмэн, атаарҕы санаамаҥ, ¹³хата ол оннугар, Христос эрэйин-мунун үлэстэбит диэн үөрэр буолун, оччоҕо Кини килбиэннээх кэлиитигэр эһиги өрөгөйдүү үөрүүххүт. ¹⁴Христос аатын туһуттан эһигини үөбэр-хомуруйар буоллаһтарына, эһиги алгыстанаҕыт: ол аата эһиэхэ албан аат-таах Тыын, Тангара Тыына баар. Анараанҕылар Кини аатын ба-һааҕырдаллар, оттон эһиги Кинини албан аатырдаҕыт. ¹⁵Эһи-гиттэн ким да киһини өлөрөн, уоран, куһаҕаны онорон эбэтэр атын киһи бас билиитигэр суудайан* эрэ сору көрбөтөр; ¹⁶от-тон христианин быһыытынан эрэйи-кыһалҕаны көрөртөн кы-быстыман, хата Христос аатын сүгэбит диэн, Тангараҕа махта-нын. ¹⁷Дьүүлээһини Тангара Бэйэтин дьонуттан саҕалыаҕа; өс-көтүн дьүүл маҥнай биһигиттэн саҕаланар буоллаҕына, Тангара Евангелиетын ылыммат дьону дьэ ханнык бүтэр уһук күүтэрэ буолуой? ¹⁸«Бэл, кырдыксыт эрэйинэн быһанар, оччоҕо итэ-бэлэ суох аһыһылаах киһи хайдах буолуоҕай?»

* 4:15 *Атын киһи бас билиитигэр суудайан* — эбэтэр «донуосчут буолан».

¹⁹ Онон Тангара көгүлүнэн эрэйи көрөр дьон үтүнү онорон, Киниэхэ, эппит тылын толорор эрэбиллээх Айааччыга, олохторун туттардыннар.

Тангара норуотугар кыһамньы

5 Эһиги пресвитердаргытыттан, мин бэйэм эмиэ пресвитер, Христос тулуйбут эрэйин-мунун туоһута, субу көстүөхтээх кэрэмэн килбиэнгэ бииргэ тиксиэхтээҕим быһыытынан, көрдөһөбүн: ²Тангара эһиги көрүүгүтүгэр-харайыгытыгар тутгарбыт бараанын үөрүн күһэлэн кыһайытынан буолбакка, Тангараны үөрдэрдии, бэйэҕит үтүө баҕаҕытыттан, барыстанар сааттаах санааттан буолбакка, ис сүрэххиттэн көрүн-истин. ³Эһиги харалтаҕытыгар бэриллибит үөргэ тойордообокко, бэйэҕитинэн туохха барытыгар холобур буолун. ⁴Дьэ оччоҕо Үрдүкү Маныһыт тийэн кэллэҕинэ, эһиги албан аат кэтибэт мэнньэһин кэтиэххит.

⁵Эһиги, эдэрдэр эмиэ, пресвитердаргыт тылларын истин. Бука бары бэйэ-бэйэҕитигэр бас бэринэр сытыары майгылаах сэмэй буолун, тоҕо диэтэххэ, «Тангара үрдүктүк сананааччыларга утарылаһар, оттон сэмэйдэргэ үтүөтүк сыһыаннаһар».

⁶Онон кэмэ кэллэҕинэ Тангара эһигини үрдүктүк тутарын туһугар, Киниэхэ улгумнук бас бэринин. ⁷Кини эһиги тускутугар кыһаллар, онон туох баар кыһалбаҕытын барытын Киниэхэ сүктэрин. ⁸Өйдөөн-төйдөөн сылдыһын, сэрэхтээх буолун: өстөөххүт адьарай кими эмэ булан мэниэстээри тула эргийэ, хаһайды хаһыты сылдыһар. ⁹Биир итэҕэллээх бырааттаргыт аан дойду үрдүнэн эмиэ манньк эрэйи көрсөллөрүн билэн туран, киниэхэ, адьарайга, бигэ итэҕэлгитинэн утарылаһын. ¹⁰Биһигини, Христос Иисуһу итэҕэйбиттэри, үйэлэргэ өлбөөдүйбэт килбиэннээх сырдыгар ынгырбыт Тангара – бары илгэлээх үтүнү Биэрээччи – эһигини, быстах кэмнэ эрэйдэмиккит кэннэ, Бэйэтинэн энкилэ суох гынан бөҕөргөтүөхтүн, күүс-сэниэ киллэрэн халбаннаабат оноруохтун*. ¹¹Киниэхэ

* ^{5:10} *Бэйэтинэн энкилэ суох гынан бөҕөргөтүөхтүн, күүс-сэниэ киллэрэн халбаннаабат оноруохтун* – сорох быллыргы гректии илиинэн суруйууга «Бэйэтинэн энкилэ суох гынан бөҕөргөтүө, күүс-сэниэ киллэрэн халбаннаабат оноруо».

1 ПЕТР 5

үйэттэн үйэлэр тухары албан аат буолуохтун, Кини былааһа тургура туруохтун! Аминь.

¹²Бу кылгас сурукпун эһигини бөбүргөтөөрү, манна эппитим барыта Таһара дьин илгэлээх үтүөтэ буоларын бигэргэтээри, бэриниилээх диэн эрэнэр киһим, бырааккыт Силуан, көмөтүнэн суруйдум. Онон мань бигэтик тутуһун.

¹³Эмиэ эһиги курдук талыллыбыт Вавилоннааһы балтыгыт уонна уолум Марк эһиэхэ эбэрдэ ытталлар. ¹⁴Бэйэ-бэйэһитин таптал уураһытынан эбэрдэлэһин. Эһигинниин, Христос Иисустуун* биир буолбуттардыын бука барыгытыныын, эйэ энгээрдэһиэхтин. Аминь**.

* 5:14 *Христос Иисустуун* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга «Христостуун».

** 5:14 *Аминь* – сорох былыргы гректии илиинэн суруйууга бу тыл суох.